

# البيان

در

تجزیه و ترکیب قرآن همراه با فنون بلاغت و نکات و رموزات و اعراب شواهد

تألیف:

محمد رضا هاشمی

تقریظ از:

حضرت آیت الله ابومعین حمید الدین حجت هاشمی

خراسانی

مدرس علوم عرب و فنون ادب

جلد اول

سرشناسه : هانفی، محمد رضا؛ ۱۳۴۳ -  
عنوان و نام پدیدآور : البیان در تجزیه و ترکیب قرآن همراه با فنون بلاغت و نکات و رموزات و اعراب شواهد/  
تألیف : محمد رضا هانفی؛ تقریظ از ابویمین حمیدالدین حجت هاشمی خراسانی.  
مشخصات نشر : تهران : سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه، ۱۳۹۲.  
مشخصات ظاهری : ج ۳.  
شابک : ۹۷۸-۹۶۶-۵۴۲-۳۸۵-۶-۹۷۸ دوره ۳\*  
۳-۲۸۶-۵۴۲-۹۶۶-۹۷۸ ج ۱؛ ۱-۰-۳۸۷-۵۴۲-۹۶۶-۹۷۸ ج ۲؛ ۷-۳۸۸-۵۴۲-۹۶۶-۹۷۸ ج ۳.  
وضعیت فهرست نویسی : فیا.  
یادداشت : ج ۲، ج ۳ (چاپ اول) (۱۳۹۲) (فیا).  
یادداشت : کتابنامه.  
موضوع : قرآن-- مسائل لغوی/ قرآن -- مسائل ادبی/ قرآن -- صرف و نحو  
شناسه افزوده : حجت هاشمی خراسانی، علی؛ ۱۳۴۴ -  
شناسه افزوده : سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه  
رده بندی کنگره : BP۸۲/۲/۵۲ پ ۱۳۹۲  
رده بندی دیوبی : ۲۹۷/۵۳  
شماره کتابشناسی : مل ۳۱۶۹۷۰۷

شرکت چاپ و انتشارات اسوه

تأليف: محمد رضا هاتفي

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانہ بزرگ قرآن کریم (۱۴-۱۶، ۲۱، ۲۶، ۲۵-۰۲۵)

سال نشر: ۱۳۹۲

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد.

قیمت دوره: ۸۰۰۰۰۰ ریال

شایک دورہ: ۶-۳۸۵-۵۴۲-۹۶۴-۹۷۸

شابک جلد اول: ۳-۳۸۶-۵۴۲-۹۶۴-۹۷۸

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

مراكز يخش:

فروشگاه و نمایشگاه دائمی تهران: خیابان انقلاب، ابتدای پل کالج، روبروی خیابان خارک، پلاک ۷۸۷

تلفن: ۶۶۴۱۸۰۹۹ و ۶۶۴۰۱۷۴۷ فاکس: ۶۶۴۱۸۰۲۲

فروشگاه و نمایشگاه دائمی قم: خیابان ارم، مقابل پاساژ قدس. تلفن: ۳۷۷۴۱۲۸۲. فاکس: ۳۷۷۳۷۶۶۰.



## « صورت تقریظ »

حضرت آیت الله المطلق الاستاذ الأعظم والأديب الأفخم، یتیمه عصر و یتیمه دهر،  
أبومعین حمید الدین حجّت هاشمی خراسانی، مؤلف کتاب های پر قیمت (هدایه  
(شرح هدایه)، فوائد حجّتیّه (شرح صمدیّه)، فوائد الحجّتیّه (شرح کتاب  
سیوطی)، شافیه (شرح حاشیه ملا عبدالله)، مهدی الأریب (شرح مغنی اللیب)،  
مفصل (شرح مطول)، دیوان حجّت و سایر آثار نفیسه.

## « بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »

ستایش ببعده و نیایش بحال شایسته پروردگاریست که رافع سماوات و خافض  
أرضین است، آسمانها را بدون سحاب و زمین را موند قرار داده، خداوندیکه معلّم  
قرآن و معطی بیانست و درود بی ابتدا و رسالت بی منتهی بر روان خواجه لولاک  
و گوینده ما عرفناک، رسول هاشمی مدنی و نبی مکرّ نهامی، خاتم رسل و هادی  
سبل که عقل کلّ است و بر آل اطهار و ذریّه أبرار و خلفاء اخیار او که آغازشان  
نفس نفیس و جوهر قدیس شهسوار دلّدل سوار و صاحب تیغ ذوالفقار است و خاتم  
آنها حضرت مهدی موعود و امام سعید مسعود وارث علوم انبیاء و مرسلین بویژه  
وارث سیزده نور پاک و آفتاب تابناک است و یکی از چهارده ولیّ مطلق و امامان  
بحقّ امامان حقّه و حنیفه نه امامان حقّه و سقیفه و لعنت ابدی و نفرین سرمدی بر  
دشمنان آنها از غاصبین خلافت و فدک و وارثین آنها از ناکثین و قاسطین و مارقین  
و تابعین آنها تا روز قیامت و دین، تا خورشید تابنده و ماه درخشنده و نجم شارق و  
صبح فالق و در بوستان روینده و در انجمن گوینده است.

و بعد پوشیده نمیباشد که در هر عصری از أعصار و در هر دوری از أحوار  
رجال علمی بوده و مردان دانش و فضائل در فنون مختلفه و علوم متنوعه بوده که

جهان ظلمانی را بانوار علم خود و تحقیقات ارزنده نورانی کرده و پرده های ظلمت  
 جهل و نادانی را دریده و مجملات را شرح داده و مبهمات را توضیح و هویدا  
 ساخته، بعضی بواسطه تصنیف و برخی بسبب تألیف در حواشی و متون گاهی  
 بصورت نثر و زمانی بشکل شعر و بواسطه عبارات شیرین و زیبا حقائق را بیان کرده  
 و دقائق را عیان نموده و یکی از آنها در زمان ما جناب **حجة الإسلام و ثقة الأنام**  
**عین العلماء و زین الادباء** آقای شیخ محمد رضا هاتفی دام افضاله و استمرار اقباله  
 میباشد که کتابی تألیف نموده بنام البیان که در آن رنج فراوانی کشیده و خون دل  
 بسیار خورده، در باب تجزیه و ترکیب آیات قرآنیّه با بیان وجوه معانی و بیان و بدیع  
 و جز آنها که در باب خود کم نظیر بلکه بی نظیر است و اگر شخص منصف و انسان  
 غیر متعصب با دقت در او بنگرد او را باغی از فضائل بلکه ریاضی از دانش و فواضل  
 خواهد دید که مشتمل بر ائمه علیهم السلام و فرائد نصیده و به گنجی از دانش و خزینۀ از  
 بینش دست یافته و بهره وافر و نفع متکثر نصیب او شده و خدا را بر این نعمت الهیه  
 شاکر باشد که نعمتی است غیر مترقبه و رزقی است من حیث لا یحتسب و شایسته  
 است طالبین فضائل و کمال و راغبین به اتّصاف به صفات جمال و جلال و زینت علم  
 و دانش از این کتاب بهره مند شده و این گنج علمی را تهی کرده و از او مائده بسیار  
 برده و لله درّه و علیه أجره و صلی الله علی محمد و آله لا سیما امیر المؤمنین و امام  
 المتّقین علیه صلوات الله و ملائکته و رسله و الناس أجمعین.

حجّت هاشمی خراسانی

۱۴۳۴ قمری

## « فهرست اجمالی »

تقریظ ----- ۵

صورت تقریظ ----- ۷

مقدمه ----- ۹

شرح و توضیح بعضی از اصطلاحات لازم ----- ۱۲۹

استعاذه ----- ۲۴۹

سوره مبارکه حمد ----- ۲۶۳

سوره مبارکه بقره ----- ۳۲۵